

Kristiina Salonen sd

Kirjallinen kysymys valtionyhtiöiden vastuusta hankinnoistaan ja työehtojen noudattamisen varmistamisesta valtion hankinnoissa

Eduskunnan puhemiehelle

Suomen valtion omistama yhtiö Suomen Lauttaliikenne Oy eli Finferries kilpailutti viime vuonna uuden Paraisen ja Nauvon välillä kulkevan ympäristöystävällisen hybridilautan tilauksen, jonka puolalainen Crist S.A. -telakka voitti. Mukana oli myös suomalaisia palveluntarjoajia, mutta Crist S.A. pystyi tarjoamaan lautan rakentamisen edullisimpaan hintaan. Leidenin yliopiston tutkijoiden tuoreen raportin mukaan puolalaisilla telakoilla, muun muassa Crist S.A.:lla hyödynnetään laivanrakennuksessa pohjoiskorealaista halpa- ja pakkotyövoimaa. Selvityksen mukaan pohjoiskorealaiset työntekijät joutuvat työskentelemään yli 12 tuntia päivässä, kuutena päivänä viikossa. Työläisten lopulta itselleen saama palkka riittää raportin mukaan juuri ja juuri elämiseen. Halpatyövoiman käytön lisäksi Crist S.A. -telakan on kerrottu saaneen myös EU:n aluekehitysrahastosta kymmeniä miljoonia euroja tukea. Tuki itsessään vääristää jo tarjouspyyntöjen hintoja verrattuna esimerkiksi Suomen vastaaviin toimijoihin. Asiasta on tehty Euroopan parlamentissa myös kirjallinen kysymys Euroopan komissiolle. Finferries on kertonut tehneensä Crist S.A.:n toiminnasta perusteellisen selvityksen ennen ilmi tulleita vakavia väitteitä. Nyt Finferries selvittää kuitenkin uudelleen Crist S.A.:n toimintaa näiden uusien tietojen valossa.

EU:n sisämarkkinoiden perustana on tasapuolisten kilpailuedellytysten turvaaminen kaikkien jäsenvaltioiden toimijoille. Hyvin toimivilla sisämarkkinoilla voidaan puolustaa myös suomalaista työtä vientiteollisuudessa. Esimerkiksi juuri Puolasta on kuitenkin kantautunut uutisia, että siellä hyödynnettäisiin yritystoiminnassa epäreilueiksi katsottavia vientiyritysten tukia antamalla valtion telakoille alennuksia mm. sähkön ja teräksen hinnassa. Tällaisessa EU-todellisuudessa suomalaisilla telakoilla ei ole mahdollisuuksia kilpailla tasavertaisesti muiden eurooppalaisten telakoiden kanssa. Suomalaisilla työehdoilla ei myöskään voi eikä pidä kilpailla halpatyövoimaa vastaan. Suomessa ei siis pidä sinisilmäisesti luottaa EU:n huolehtivan kilpailuneutraliteetista, vaan epäterveen kilpailun estämiseksi on tehtävä määrätietoisesti työtä EU:n neuvottelupöydissä. Kansallisesti on myös tunnistettava vientiteollisuuden kilpailutilanteen koko kirjo ja pystyttävä avaamaan hinnanmuodostusta kokonaisuutena.

Suomen valtio voi myös omilla toimillaan tukea suomalaisen laivanrakennuksen ja meriosaamisen säilymistä maassamme jatkossa muun muassa painottamalla hankinnoissaan kokonaistaloudellista edullisuutta, kotimaista työtä ja Suomeen jääviä verotuloja sekä ennen kaikkea yritystoiminnan vastuullisuutta. Valtionyhtiö ei voi tehdä yhteistyötä työehtoja polkevan, epäeettistä yritystoimintaa harjoittavan yrityksen kanssa. Kaikessa valtionyhtiöiden toiminnassa on varmistet-

Kirjallinen kysymys KK 351/2016 vp

tava yhteiskuntavastuun toteutuminen, ihmisoikeuksien kunnioittaminen sekä työehtojen noudattaminen. Valtionyhtiön on oltava myös tarkasti selvillä koko hankintaketjunsä toiminnasta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kuinka hallitus varmistaa jatkossa valtion omistamien yhtiöiden tekemissä hankinnoissa, myös Suomen rajojen ulkopuolella, eettisyyden ja vastuullisuuden huomioimalla mm. työehdot ja palkkatasot sekä hankinnan kokonaistaloudellisuuden, mukaan lukien Suomessa tehtävän työn ja verotulojen vaikutukset ja

miten hallitus huolehtii siitä, etteivät suomalainen työ ja vientiteollisuus joudu EU:n sisäisen epäterveen kilpailun vuoksi kohtuuttomaan asemaan vastaaviin toimijoihin verrattuna?

Helsingissä 17.6.2016

Kristiina Salonen sd